

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murški Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon šte. 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.

Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 60 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 5. maja 1940.

ŠTEV. 18.

Prihod slovenskih novinarjev

Za marsikaterega onstran Mure, je bila naša pokrajina dolga leta skrivnostna knjiga s sedmimi pečati. Na mrtvi straži naše domovine, ob robovih dveh držav, smo izgradili svobodo, ki nam je bila dana, četudi smo se večkrat lotili dela s trpko zavestjo, da smo deležni usode pozabljenega Benjamina. Stoletja so divjala preko naših vasi, ki nam niso mogli iztrgati iz src Metodove oporo. Železna pest časa ni mogla razbiti tradicij Trubarjeve Panonije. Rod Kuzmičev in Ivanocijev se je zakoreninil v ta košček slovenske zemlje in si gradil molče in vztrajno svojo lepšo bodočnost. Danes vemo, da je bila naša pot prava in mogoče smo že preko največje strmine.

Nove razmere, ki so plod naših naporov, so izbrisale izpred imena naše pokrajine krivično besedo „Sibirija“. Novi Petanjski most je simbol trde povezanosti s kraji onstran Mure, do kamor smo prej prišli le po trhljih mostnicah. — Prekmurski teden je bil izraz našega dela in hotenja, manifestacija doseženih uspehov, glasnik naše pokrajine, ki je govoril o nas in za nas. Razvoj in porast naše metropole Sobote, spada v niz vidnih uspehov ter je dokument naše rasti. In še in še je mejnikov, ki nas ločijo od preteklosti in od dnevvov, ko je bila Mura skoraj neprehodna meja.

Danes pa lahko z dvignjenim čelom pribijemo: „Sedaj je drugače!“ Kakor se bi naša polja zčila do podnožij Slovenskih gor, so se pota in steze zlele v eno, prepletajoč našo domovino od severa do juga. V zadnjih letih so prepotovali našo ožjo domovino množice iz drugega brega Mure, ki so se vračali z zavestjo, da so slovenski mejaši gostoljubni, da je njih govorica kakor en sam pozdrav iz sanjave preteklosti. Te dni smo deležni zopet odličnega obiska. Novinarji iz Ljubljane, Maribora in drugod nas bodo obiskali z namenom, da spoznajo naše ljudstvo in naše kraje. Njih pot bo vodila iz Sobote mimo Rakičana v naše žitorodne ravnine do Beltinc in Dobrovnika. Ustavili se bodo v Bogojini od koder bodo krenili na naše zeleno Goričko do Grada in od tam spet nazaj v Soboto. V polni meri se zavedamo

pomena tega obiska, saj bo gotovo našel odmev v tiskani besedi. Ponosni smo, da so se naši slovenski novinarji odločili za obisk naših krajev, saj so s tem primaknili velik delež k vsesplošnemu zanimanju za naše Prekmurje in prepričani smo, da tudi k njegovemu nadaljnjemu razvoju.

Ob njihovem prvem obisku v tako velikem številu, jim kličemo iskreno dobrodošlico! Naša želja je, da bi v skromnih urah, ki jih

bodo po svojem težkem in odgovornem delu preživeli pri nas, nabrali kopico lepih spominov, ki bi jim naj bili v bodoče zvesti spremljevalci, ko bodo pisali o lepotah naših krajev, o naših tegobah, o naših stremljenjih, o naših ljudeh. Uverjeni smo, da ni bilo zadnjič, ko so nas obiskali in upamo, da jih bomo lahko še večkrat sprejeli na naših tleh kot odkritosrčne in zveste prijatelje prekmurskega ljudstva.

Pozdravljeni!

Izvolitev

Starešina gasilske župe g. Benko Josip, je bil izvoljen v Osrednji odbor gasilske zajednice v Ljubljani. Doseđaj je to mesto zavzemal g. Celec Ferdo, predsednik gasilske čete Rakičan. S to izvolitvijo je pridobilo prekmursko gasilstvo krepkega in nepristranskega zagovornika v višji gasilski ustanovi.

Živinorejci!

Kraljevska banska uprava je dala za revnejše živinorejce večjo množino zdravil proti metiljavosti (apisol, protimetil) brezplačno na razpolago. V soboškem srezu dobi rejec, če mu je obolela žival, sredstvo na razpolago pri vseh treh živinozdravnih, ki so v javni službi.

Navodila za udeležence na kmečko-delavskem taboru v nedeljo dne 5. maja 1940

Pripravljalni odbor prosi vse tiste, ki se bodo udeležili delavsko-kmetškega tabora v M. Soboti sledeče:

1.) Biciklisti naj svoja kolesa odložijo pri svojih znancih. Za kolesa namreč nihče ne more nositi odgovornosti. Zato naj vsak na svoj bicikel sam pazi, kam ga shrani, da ga tam najde. Tisti dečki in mladi moški, kateri hočejo iti s kolesi v sprevodu, naj si kolesa okrasijo s cvetjem in zastavico, ki mora biti modre, bele in rdeče barve; kolesa bicikla pa s papirjem iste barve. Edino taki biciklisti naj s svojimi bicikli pridejo na zbirališče v Cerkveno in Sodno ulico. Vsi morajo biti najkasneje ob 9. uri na svojem mestu. Ostali naj kolesa ne vozijo v sredino mesta, ker bi tam ovirali promet, temveč naj ista odložijo že preje nekje zunaj, kakor smo zgoraj povedali.

2.) Konjeniki naj si poskrbijo črn pruslek, črn klobuk, škornje (črevlje s sarami), široke hlače in srajco s širokimi rokavi, vse iz domačega belega platna. Mladi moški in dečki imajo lepo priliko pokazati našo staro narodno nošo. Potrudite se, da bo čimveč take noše v sprevodu. Tudi ženske in dekleta naj si poskrbijo narodne noše.

3.) Parkiranje avtomobilov, motociklov, konjskih voz itd. se v mestu ne dovoli, pač pa zunaj preko železnice na živinskem sejmišču. Vsi, ki imajo taka vozila naj tedaj iste zapelejo na prostor občinskega sejmišča.

4.) Kmete, ki imajo konjske vprege prosimo, da si svoje vozove lepo okrasijo in tako pridejo v M. Soboto, da

bodo vdeljeni v slavnostni sprevod. Taki okrašeni bodo shranjeni zadaj za stadionom sportnega kluba „Mure“ tako dolgo, dokler bo trajal tabor. Na vozovih naj bo ali kmečka svatba z godbo, ali predice, ali kaj drugega.

5.) Vsak naj se pazi pred žeparji, ki ob takih prilikah radi kradejo.

6.) Udeleženci, zlasti delavci! Pokažite na dan tabora popolno disciplino. Vedite se dostojno povsod na poti od doma do M. Sobote, na zbirališču, v sprevodu, na taboru in pozneje, ko se boste razhajali. Nihče naj ne bo pijan. Bodite vljudni napram vsakomur. Ta dan hočemo pokazati našim bratom onstran Mure, da smo eno in isto in da smo složni, da se zavedamo svoje narodne in stanovske samobitnosti itd. Brezpogojno ubogajte reditelje, ki bodo imeli dolžnost voditi vse v lepem redu.

7.) Delavske organizacije dobijo svoje zastave tik pred razvitjem slavnostnega sprevoda. Vsako društvo naj prinese s seboj še kako državno zastavo, da bo sprevod čim lepši. Organizacije naj si poskrbijo godbe-muzike, katere morajo igrati budnico skozi vasi do sedeža društva, potem pa po celi poti do M. Sobote. Prekmurci! V nedeljo dne 5. maja t. l. naj navsezgodaj doni lepa slovenska pesem preko naših lepih bregov na Goričkem in preko naše lepe Ravenske in Dolinske ravnice. Na tabor naj pridejo ne samo delavci, temveč tudi kmetje, ker Kmečka zveza z nami skupaj prireja ta tabor. Vsaka kmečka hiša mora poslati vsaj dva do tri svoje

Rojstni dan Nj. Vis. kneza namestnika Pavla

Preteklo nedeljo, dne 28. aprila je Nj. Vis. knez namestnik Pavle proslavil svoj 47 rojstni dan. V najresnejših časih, ki jih preživlja svet in vsi narodi, vodi knez namestnik krmilo naše države s tako preudarnostjo, kakor ga ne bi mogel nihče drugi. Njegova prizadevanja za ureditev razmer v državi so odjeknila v srcih vseh, ki ljubijo našo domovino. Njegova je zasluga, da so se sklenili in okrepi prijateljski odnošaji z vsemi našimi velikimi in malimi sosedi. V tem mirnem zavetju lahko posvetimo vse naše sile za naš gospodarski in kulturni napredek. Zato je bil njegov rojstni dan pomemben državni praznik, ko so naše iskrene in tople želje hitele k njemu in k njegovi vzvišeni družini v velikem zaupanju, da bo naš državni brod tudi v bodoče speljal mimo nevarnih čeri k lepši bodočnosti.

družinske člane na ta veličasten tabor.

8.) Delavska društva naj korporativno pridejo na zbirališče v Cerkveno in Sodno ulico. Voditelji zunanjih organizacij so osebno odgovorni za red in disciplino med svojim članstvom. Reditelji bodo odkazali mesto, kjer se bo počakalo do razvitja sprevoda. Isto velja tudi za vse ostale udeležence, t. j. bicikliste, konjenike, vozove, narodne noše itd. Vsi pa morajo biti najkasneje ob 9. uri na svojem mestu. Tisti, ki pridejo z vlakom z Goričkega naj se zunaj pred postajo lepo uvrstijo in tako odidejo na zbirališče. Godbe naj igrajo na poti od postaje do zbirališča, pozneje pa bodo igrale v sprevodu.

9.) Vsi udeleženci naj si vnaprej kupijo taborni znak, ki stane samo 1 dinar. Bati se je, da bodo znaki zmanjkali. Zato priporočamo, da si istega vsak pravočasno poskrbi. Tehnično ne bo mogoče obvladati prodajo znakov v nedeljo, ker bo prišlo nad deset tisoč ljudi z onstran Mure in bodo prodajalci znakov komaj zadostili tistim; zato naj si naši ljudje kupijo znake že med tednom pri društvih ali organizacijah poljedeljskih delavcev, ki so v vseh farah ali občinah v Prekmurju. Voditelji delavskih organizacij potrudite se s prodajo znakov, da ga bo vsak človek imel, ki je v vaši občini, že pred soboto.

V božjem imenu tedaj na svidenje v M. Soboti v nedeljo dne 5. maja.

Iz pisarne

Zveze poljedeljskih delavcev
Pripravljalni odbor.

Domači pregled

Bivšega notranjega ministra Acimoviča so oblasti internirale. Na prisilno bivanje so ga poslali v neki manjši kraj v Bosno.

Med našo državo in Madžarsko so vedno iskrenjši odnošaji, kar je samo v dobrobit splošnega položaja nevtralnih držav v tem delu Evrope. Medsebojni obiski ministrov se v zadnjih tednih kar vrstijo. Tako je bil naš minister dr. Andres na obisku mednarodnega velesejma v Budimpešti, a pomočnik madžarskega prosvetnega ministra se je udeležil otvoritve neke razstave v Beogradu.

Naše vojaške oblasti so izdale pozive, ki opozarjajo naše državljane, naj strogo pazijo na vse tujce, ker se za njimi skrivajo tuji agenti in špijoni. Vsako sumljivo zadevo je treba takoj prijaviti vojaški oblasti. Na ta način se utegne preprečiti marsikatera nesreča, ki ne bi zadela le posameznika, marveč tudi vso državo.

Poštni minister je dobil pooblastilo, da sme najeti 75 milijonsko posojilo pri Poštni hranilnici. Ta denar se bo porabil za razširjenje telefonskih naprav.

Za bana donavske banovine je bil imenovan odvetnik dr. Branko Kljulina iz Stare Pazove. Dosedanji ban je bil stavljen na razpoloženje.

Kmetijska zbornica v Novem Sadu je zahtevala od pristojne oblasti, da se zvišajo cene pitanim prašičem na najmanj 15 din, pitanim volom pa na 11 do 12 din za kg. žive teže.

„Mi smo nevtralni in hočemo popolno nevtralnost tudi ohraniti. Povedali smo že, da od nobenega svojega soseda ničesar ne zahtevamo, hkratu smo pa tudi javno in nedvoumno poudarili, da ne bomo nikomur ničesar svojega dali. Sleherni napad na naše meje nas bo našel pripravljene, branili se bomo z orožjem v roki, kakor smo se branili nekoč. Kar smo takrat ustvarili, ne bomo nikoli pustili, da bi nam kdo oropal.“ Te odločne besede je povedal naš predsednik vlade v razgovoru z nekim francoskim novinarjem.

Predavanja

Predavanja za organizacijo pasivne obrambe pred napadi iz zraka, ki jih je organizirala uprava gasilske župe Murska Sobota, so bila v Rogoševcih, Strukovcih, Puconcih, Šalovcih, Križevcih, Mačkovcih, Fokovcih, Martjancih in slednjic dne 21. aprila t. l. v Murski Soboti. Udeležba je bila povsod precejšnja. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili predavateljem. Pomen teh predavanj pa bo prišel do veljave samo tedaj, če se bodo navodila, iznešena na teh predavanjih, vsestransko upoštevala.

Naloga občin in uprav gasilskih čet naj bo, čimprej organizirati hišno gasilstvo in ureditev podstrešij, tako kakor je bilo na predavanjih obrazloženo.

Zunanji pregled

Živahni boji so bili v preteklem tednu na Norveškem, v katerih so dosegli Nemci precejšnje uspehe radi prepočasnosti Angležev in Francozov. Nemški cilj je, da se čete, ki so se na posameznih norveških obalnih točkah vgnezdili, združijo v skupno armado, kar se jim je deloma že poposrečilo. Tudi zavezniki so se izkrcali na posameznih krajih norveške obale z namenom, da s hitrim prodiranjem obkolijo posamezne nemške oddelke, kar pa doslej niso dosegli.

100.000 mož in 1300 letal so doslej že Nemci spravili na norveška tla, dočim so zavezniki pripeljali le manjše oddelke. Radi tega so Nemci dosegli tudi večje uspehe ter so se morale angleško-francoske čete že po prvih bojih umakniti radi premoči sovražnika.

Angleško letalstvo je pokazalo v zadnjih dneh izredno delavnost. Nepristano je bombardiralo letališča in oviralo prevoz nemških čet na Norveško. Po sedanjih bojih sodeč, postaja Norveška najvažnejše bojišče v sedanji vojni. Zmage in porazi na tem bojnem polju bodo odločilne vplivale na nadaljni razvoj dogodkov.

Norveški kralj je izjavil, da je vsak mir z Nemčijo nemogoč, dokler se nemška vojska popolnoma ne umakne iz Norveške. Z vlado, ki so jo v zasedenih krajih sestavili Nemci, ne more imeti ne on, ne norveško ljudstvo nobene zveze.

Švedska se nahaja vedno v težjem položaju. Nemški listi jo srdito napadajo, na drugi strani pa dnevno preletujejo nemška letala švedsko ozemlje. V zadnjih dneh so celo govorili, da se Nemčija pripravlja na napad na Švedsko, kar pa ni bilo res.

Kontrolo v zraku, ki naj prepreči dovoz blaga v Nemčijo po zračni poti, nameravajo uvesti zavezniki.

Južnovzhodna Evropa, to je prostor v katerem je tudi naša država, je preživela v zadnjem času težke dneve, ker je obstojala resna nevarnost, da bo vojna vihra planila tudi na ta prostor Evrope. Vzrok hudi napetosti sta bili Anglija in Francija, ki sta napovedali neke poostrene gospodarske ukrepe na Balkanu proti Nemčiji. Seveda je takoj zarožljalo orožje in sta Italija in Nemčija, da se preprečijo zavezniške namere, odredili nekatere vojaške ukrepe. Da se je pa to vse brez viharja poleglo, se tolmači na več načinov. Baje je angleški kralj pisal italijanskemu cesarju, drugi spet trdijo, da je posredoval predsednik Združenih držav. Najbolj verjetna bo še tretja razlaga:

Sovjetska Rusija, s katero je naša država stopila v trgovinska pogajanja, se je najbrž oglašila s svojimi zahtevami na Balkanu. Pred njo so se umaknili Nemčija in Italija pa tudi zavezniki, ker se nihče noče tej nevarni velesili zameriti.

Italijansko stališče v sedanji vojni je še zmerom nejasno. Nekateri diplomati trdijo, da so italijanski voditelji še zmerom za nevtralnost.

Bivanje inozemcev

Po uredbi ministrskega sveta o bivanju in kretanju inozemcev z dne 17. aprila 1940 sme tuj državljan stanovati samo v kraju, ki je označen v dovoljenju za bivanje. Vsi oni inozemci, ki imajo veljavna dovoljenja za bivanje, morajo stanovati samo v kraju, kjer so stanovali takrat, ko so vložili prošnjo in ki je označen v njihovem naslovu v dovoljenju za bivanje. Če hoče inozemec spremeniti svoje bivališče, mora po predpisani poti vložiti novo prošnjo na bansko upravo. Inozemec, ki bi brez dovoljenja banske uprave premenil mesto bivanja, bo kaznovan po čl. 3. navedene uredbe z zaporom do 30 dni ali z denarno kaznijo do 1500 din. Poleg tega bo po izvršeni kazni izgnan iz kraljevine Jugoslavije.

Kraljevska banska uprava
dravske banovine.

Kdaj pridejo stari kovanci iz prometa

Ker vlada še vedno nejasnost, do kdaj so stari kovanci še zakonito plačilno sredstvo in do kdaj jih bodo zamenjavali Narodna banka in drž. finančni zavodi, naj navedemo vse tozadevne določbe.

Starl kovanci so zakonito plačilno sredstvo:

50 dinarski do 16. februarja 1940.
20 dinarski do 30. aprila 1940.
2-dinarski do 16. avgusta 1940.
1 dinarski do 20. aprila 1940.
50 parski do 16. avgusta 1940.

Stare kovance zamenjujejo Narodna banka in drž. finančni zavodi:

50 dinarske do 16. avgusta 1940.
20 dinarske do 31. oktobra 1940.
2-dinarske do 16. februarja 1941.
1-dinarske do 20. oktobra 1940.
50-parske do 16. februarja 1941.

Zveza poljedelskih delavcev sporoča

1.) Delavsko-kmečki tabor je letos zato tako pozno, ker ga prireja skupaj z Kmečko zvezo v Ljubljani in pa radi letošnje pozne sezone. Vsled močne zime se letos sezona za posredovanje delavcev začena mnogo kasneje kakor prejšnja leta. To sporočamo zato, kar so nekateri delavci vprašali, zakaj je letos zborovanje tako pozno in pri tem izrazili bojazen češ, da letos ne bodo dobili dela. ZPD sporoča vsem delavcem, da naj radi dela in zaposlitve bodo mirni. Vsi bodo prišli na svoj račun. Starejši ljudje, ljudje, ki smejo iti v inozemstvo, bodo šli tja in sicer preko 3000 v Francijo ter približno toliko v Nemčijo, torej okoli 6000 vsega. Dalje nad 2000 ljudi gre na delo v Vojvodino, t. j. v Bačko in Banat ter na Belje. Ostale

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:
v četrtek, dne 2. V. ob 15.15 ur
ob 17.30 ur
in ob 20.30 ur
v petek, dne 3. V. ob 17.30 ur
in ob 20.30 ur
v soboto, dne 4. V. ob 17.30 ur
in ob 20.30 ur

Velefilm
Vaški nepridiprav
Somlay Artur DAIKA MARGIT
Rózsashegyi Kálmán Greguss Zoltán

V nedeljo, dne 5. V. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„Vaški nepridiprav“
Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Najnovejši „Metro-Journal“

PREDSTAVE:
v nedeljo, dne 5. V. ob 14.15 ur
ob 16.15 ur
ob 18.15 ur
in ob 20.30 ur
v ponedeljek, dne 6. V. ob 17.30 ur
in ob 20.30 ur
v torek, dne 7. V. ob 20.30 ur

Velefilm
„Križev pot župnika“
Vladimir Šmeral HANA VITOVA
Fr. Kreuzmann ZDENEK ŠTEPANEK
Dodatek: Najnovejši „Fox-ov“ tednik
in Sat.

Odhod vlakov proti Hodožu: ob 18.00 uri
proti Ormožu: ob 18.26 uri
CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

Uprava gasilske župe odobrena

Gasilska zajednica v Ljubljani je odobrila novoizvoljeno upravo gasilske župe v Murski Soboti. Predhodno so temu ugovarjali nekateri člani zajedniške uprave, toda revizija župnega poslovanja, ki sta jo določena člana Zajednice izvršila, je ugotovila, da je poslovanje župe v najlepšem redu, da je bil občni zbor pravilno sklican in volitve nove uprave pravilno izvršene. S tem je bilo župni upravi zadosteno, pritožiteljem pa namignjeno, da niso s svojo pritožbo ravnali prav.

mlade moške delavce v starosti od 21 do 30 let pa bomo skušali zaposliti pri utrjevalnih in drugih sličnih delih, gradnjah cest, kopanju kanalov itd. Tako upamo, da nihče, ki bo dela potreben, ne bo ostal doma.

2.) Posredovanje v Nemčijo se prične že po 6. maju. Preje mora nemška oblast z našo vlado v Beogradu urediti tozadevno pogodbo. Z verodostojnega mesta nam je to že obljubljeno.

Posredovanje ali najemanje delavcev za Francijo pa začne kmalu. V Francijo bo šlo kakor smo že zgoraj povedali okoli 3000 sez. delavcev na 6 mesecev in samo na poljsko delo v skupinah in na način kakor v Nemčijo. Plača je letos zelo zboljšana. Delavci bodo imeli sledeče plače:

Za delo v akordu od hektara:

Za rečenje in okopavanje po hektarju:	Za bratvo in nakladanje po hektarju:
650.— Frs.	750.— Frs.
585.— Frs.	700.— Frs.

V departamentih: NORD, PAS-DE-CALAIS in SOMME ter AISNE

v kraju St. Quentin: Laon, Soissons
V departamentih: EURE, MARNE, OISE SEINE & MARNE, SEINE & OISE, SEINE INFre, YOONE, EURE & LOIR, LOIRET, AUBE 585.— Frs. 700.— Frs.

Če repo izorje plug, potem 100.— Frs. manj po hektarju.

Plača dnevno, če ne delajo v akordu, temveč v dnini je za moške 32.— frankov in za hrano 10 frankov skupaj 42.— Frs., za ženske pa 28 frankov in za hrano 10 frankov skupaj 38.—

Frs. Ves zaslužek bodo delavci lahko neovirano poslali domov.

Toliko na znanje vsem delavcem, da bodo mirni. Posredovanje se bo začelo v dnevih po našem velikem taboru.

Svoboda je nujnejša od nevtralnosti!

Jugoslavija mora ostati nevtralna v današnjem mednarodnem sporu vse dotlej, dokler ne nastane vprašanje njenih življenjskih interesov in dokler ni ogrožena popolna nezavisnost ter celokupnost njenega ozemlja. Na tem vztrajamo tudi danes vsi brez razlike mišljenja.

Medtem pa se zdi, da so neki tuji življi razumeli to našo odločitev za brezdelno odpoved in kot priliko, da po naši državi počenjajo razne stvari po mili volji: da zastrupljajo našo javnost z lažnivimi in vznemirljivimi govoricami, da ji vbrizgajo strup malodušnosti in defetizma ter da se pri vsem tem v naši gostoljubni državi dobro redijo in zabavajo.

Že dalje časa so budni rodoljubi opazili to početje in razumeli, da se je treba temu upreti. Zato so odloki merodajnih činiteljev v tej smeri naše nedeljeno odobravanje. Javnost želi, da se gre po tej poti dalje.

Za tak posel pa niso zadostne samo mere upravnih oblasti niti zanesljiva pripravljenost naše junaške vojske. Zato je potrebno sodelovanje celotne javnosti, budna svest vsakega iskrenega rodoljuba in odločnost vsakega našega človeka,

Ne le upravne oblasti imajo dolžnost, da ščitijo interese domovine, nego to mora storiti vsak jugoslovanski rodoljub! (Sokolski Glasnik, 26. 4. 1940.)

Uvodni članek „Nove dobe“

Uvodni članek zadnje Celjske „Nove dobe“ je v vsakem pogledu prav pomemben in posebno primeren za današnje čase. Gospodu uredniku tega lista, ki je 1. maja t. l., ako se ne motim, v družbi svojih tovarišev časnikarjev, obiskal naše Prekmurje, čestitamo na objavi tako stvarnih odstavkov v svojem uvodnem članku.

Vaški nepridiprav

Šandor Gőndör je silno zaljubljen v lepo Terči, ki se hoče poročiti z bogatim županovim sinom. Iz obupa proda hišo in kvarta po gostilnah. V pijanosti se celo zaroči. V pretepu, ki nastane, strelja Šandor na dekleta. Dekle ostane pri življenju, Šandor pa mora po obsodbi v ječo. Ko se vrne na prostost, se zopet vrže v prejšnje življenje in niti slutil ni, da ga ljubi županova hči Boriška. Radi nekega izgre da ga izženejo iz vasi. Nesrečna Boriška hoče izvršiti samomor. Šandor jo pa reši in odkrije se mu tudi njena ljubezen. Vrne jo k očetu, ki ganjen dovoli da stopita pred oltar. Iz prejšnjega vaškega nepridiprava postane dostojen in marljiv član človeške družbe.

Roman župnika

Mladi duhovnik neke češke vasi, se bori proti vsem slabim vplivom, ki

Izpred sodišča

Tatvina. Rajner Avgust se je že često zagovarjal pred sodiščem radi najrazličnejših tatvin in je bil že večkrat obsojen. Vse to ga pa ni izučilo. Pótepal se je po Prekmurju, stopil je od časa do časa h kakemu posestniku v službo za hlapca in kradel dalje. Občinskemu revežu Flajškarju Jožefu v Pertoči je vlomil v njegov kovčeg ter mu odnesel nekaj perila. Tatvino so orožniki kmalu odkrili in Rajner je bil radi tega dejanja obsojen na 4 mesece strogega zapora. Obdolženec je bil s kaznijo zadovoljen.

Vroča kri. Dominko Štefan se je vračal s svojo ženo in svojim bratom od Mure proti Bistrici. Za Dominkovimi sta prišla Gjőrek Martin in Lebar Štefan iz Dolnje Bistrice. Gjőrek je začel Dominkove izzivati in je iskal povod, da bi dejansko obračunal z njimi. Gjőrek Ivan je pri tem pograbil črpalko od svojega kolesa in je z njo udaril Gjőreka po glavi. Gjőrek pa je takoj pograbil nož. Dominkovi so hoteli sicer pred njim zbežati, vendar je on dohitel Štefana ter ga je dvakrat zabodel z nožem. Ena od teh ran je bila zelo nevarna, ker je imel Dominko poškodovana tudi pljuča in njegovo življenje je bilo v resni nevarnosti. Dokler je Gjőrek zasledoval Dominka Štefana, je njegov tovariš Lebar z debelim kolom navalil na Dominko Ano in Ivana ter jima prizadel težje poškodbe. Obdolženca sta se pred okrožnim sodiščem zagovarjala s silobranom, vendar jima sodišče ni verjelo in je obsodilo Gjőreka na 1 leto, Lebarja pa na 6 mesecev strogega zapora. Obdolženca sta bila s sodbo zadovoljna.

Nekaj modelov naših prvovrstnih RADIOAPARATOV

prodajamo še naprej po prejšnji nižani ceni.

Prepričajte se — brezobvezno.

RADIO NEMEC, M. Soboti

Körting Minerva
Braun Orion
Mende — zastopstvo.

STROKOVNA DELAVNICA.

Strokovno polnenje auto in radioakumulatorjev.

razjedajo njegovo faro. Nehote pade v krogotek vaških dogodkov ter postane žrtev drame dveh mladih ljudi: Andrej sin nekega kmeta je na koncu svojih srednješolskih študij in je na tem, da izpolni materino željo in da vstopi v semenišče. Njegovo srce pa je pri Hanči Vahudovi. Mlada ljubezen ne ostane brez posledic. Očeta, otroka ljubezni, noče izdati in sredi noči jo oče vrže na cesto. Dekleta se usmili župnik, ki jo vzame k sebi, k svoji stari materi. Župnikovi nasprotniki ga zatožijo pri škofu. Škof, ki dobro pozna vrline mladega duhovnika in da napravi konec prepričim, premesti župnika v večji kraj, kjer bo našel več razumevanja. Zadnja maša in zadnja pridiga pred zbrano faro pa prisilijo tudi njegove največje nasprotnike, da ga prosijo odpuščanje. Ko zapuša vas, sreča Hančo in Andreja. Tudi slednjemu so šle župnikove besede do srca. S Hančo hoče začeti novo življenje.

DOMAČE VESTI

— Slovenski časnikarji bodo obiskali Soboti in Prekmurje na časnikarski praznik 1. maja. Prispeli bodo z avtobusom iz Maribora in jih bodo okrog 3 sprejeli pri petanjskem mostu zastopniki Tujskoprometnega društva. V sredo popoldne si bodo ogledali Soboti, zvečer pa bodo gosti Tujskoprometnega društva, ki jim bo priredilo pozdravni večer v hotelu Slonu. V četrtek dopoldne okrog 9 se bodo gg. časnikarji odpeljali na izlet po Prekmurju. Pot jih bo vodila iz Soboti v Cankovo, Rogaševce, Grad, Mačkovce, Martjance in Bogojino. Popoldne bodo slovenski novinarje gostje tovarnarja g. Benka, zvečer pa se spet vrnejo v Ljubljano in Maribor. Izleta se bo udeležilo 35 slovenskih novinarjev iz Ljubljane, Maribora in Zagreba.

— Šahovska tekma. V četrtek, dne 2. 5. 1940 ob 12 uri bo v posebni sobi restavracije g. Vučaka šahovska tekma med Ptujem in šahovsko sekcijo S. K. Mure. Mura bo nastopila v svoji najmočnejši postavi in zato obeta bititjo srečanje zelo zanimivo in napeto.

— Cerkevni orgelski koncert. V torek 14. maja na predvečer birme bo v katoliški cerkvi v počastitev prihoda prevzvišenega gospoda dr. Ivana Jožefa Tomažiča knezoškofa lavantinskega, cerkveni orgelski koncert. Sodelovali bodo prof. soboške gimnazije g. Ubald Justin, ki bo izvajal orgelske koncertne skladbe J. S. Bacha, Liszta, dr. Kimovca in Premria, solisti prof. Močan, E. Nadai, E. Perc in prof. Hronek. Pomnoženi orkester drž. real. gimnazije bo izvajal zaključno orkestralno skladbo. To bo prvi tovrstni koncert v Soboti in bo brezdvoma vzbudil veliko zanimanje v naši javnosti.

— Grad. V nedeljo je bila pri nas instalacija novega župnika g. Kolenca. Zbrala se je cela fara in tudi mnogo gostov iz sosednjih far, predvsem učiteljstvo in duhovščina. Pri tej redki slavnosti je bil navzoč tudi patron cerkve veleposestnik in član banskega sveta g. Hartner Ferdinand z gospo soprogo in sreski načelnik g. dr. Bratina z gospo soprogo. Cerkevni obred je izvršil brat našega g. župnika, ki je profesor verouka v Mariboru. Hud naliv ni prav nič motil slovesnosti in tudi ne dobrega razpoloženja.

— Šalovci. Dne 23. aprila je podlegla bolezn ga. Terezija Štefanec, gostilničarka in posestnica v Šalovcih, v starosti 42 let. Kako priljubljena je bila pokojnica, je najlepše pokazala njena zadnja pot. Od blizu in od daleč so prihitali ljudje v velikem številu, da počastijo njen spomin in jo spremijo do njenega poslednjega počivališča. Mnogi venci so zagrnilli njeno krsto. Pogreba so se tudi udeležile gasilske čete iz krajev Šalovci, Hodoš, Krplivnik, Markovci, Čepinci in Vel. Dolenci. Blag ji bodi spomin! Naj ji bo lahka domača zemlja! Naj počiva v miru!

ZAHVALA.

Vsem, ki so sočustvovali z nami, nam ustmeno ali pisмено izrazili sožalje ob bridki izgubi naše nepozabne soproge, matere, gospe

Terezije Štefanec

gostilničarke in posestnice,

onim, ki so počastili njen spomin s številnimi venci, sorodnikom, prijateljem in znancem, gasilcem in vsem ostalim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, izrekamo s tem našo najiskrenejšo zahvalo

Žalujoči soprog in sina.

ŠALOVCI, dne 25. apr. 1940.

— Uspeh „Kovačevega študenta“ v Ljutomeru. Maturanti naše gimnazije, člani Slov. dijaške zveze, so to nedeljo gostovali v Ljutomeru in vpriporili v tamošnjem Katoliškem domu spevoigro „Kovačev študent“. Ob polni dvorani občinstva so dosegli izredno lep uspeh. Občinstvo je za vsako točko živahno ploskalo pevcem, da so morali nekatere točke ponavljati.

— Predavanje „Zrak, voda, sonce“, ki ga je imel dne 27. aprila t. l. zvečer g. Dr. Vučak v Sokolskem domu v Murški Soboti, je bilo prav zanimivo. Predavatelj je podal sestavine zraka in njegov vpliv kakor tudi učinkovanje vode in sonca na človeško telo. Priporočal je uporabljanje teh „najcenejših zdravnikov“ zdravim in tudi bolnim osebam sedaj, ko nastopi toplejši letni čas; svaril pa je tudi pred nevarnostmi, ki se jim človek izpostavlja, ako se zračni, sončni ali koplje na nepravilen način. Dasi je bil obisk čisto lep, bi predavanje vendar zaslužilo, da bi ga bilo slišalo več ljudi. Priporoča se v poštev prihajajočim ustanovam na podeželju, da zaprosijo g. Drja Vučaka za isto predavanje, ker bo — o tem smo prepričani — kot banovinski zdravnik gotovo rad ustregel njihovi prošnji.

— Tatvina. V eni preteklih noči so neznani lopovi vlomili v vagon na našem železniškem nakladališču in odnesli iz njena zaboj bonbonov in 30 metrov črnega klota. Ko so zjutraj tatvino odkrili, so mislili, da je bilo v vagonu še več drugih zabojev, ker so avize že prispele v Soboti, blago pa k sreči ni bilo odposlano z večernim vlakom. Za kolodvorom so našli sledove, kjer so tatovi zaboj odprli in se sladili z bonboni. Orožniki so prijeli cigansko triperesno deteljico, ki je najbrž izvršila tatvino, kakor so tudi leta 1935 cigani vlomili v vagon in ukradli precej pošiljk.

Ceni. naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čimprej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

Navodila za slučaj vojne in zaščita dece

Unija za zaščito dece v Murški Soboti priredi dne 8. maja ob 8. uri v Grajskem kinu predavanje. Vabimo prebivalstvo, zlasti matere, ki imajo dojenčke, da se prav gotovo udeležijo tega predavanja, ker bodo zvezana z njim tudi vsa navodila in pouk za slučaj vojne.

— **Obup starca in mladeniča.** V Dolgovaških goricah pri Lendavi se je obesil tamošnji posestnik in družinski oče Mihael Graber. Dejanje je izvršil v živčni razrušanosti, saj je znano, da je bil še od svetovne vojne živčno bolan. V Adrijancih pa se je obesil na podstrešju domače hiše 19 letni Vincenc Županek. Bil je edini sin tamošnjega posestnika. Oče je odšel zjutraj od hiše in ko se je pred poldne vrnil, sina ni našel doma. Menil je, da je odšel na njivo, ko ga pe niti popoldne ni bilo domov, so ga iskali po hiši in ga končno našli mrtvega. Kaj je sina-edinca premožnega posestnika gnalo v smrt, ni znano. Bil je priden in skromen in je njegova žalostna smrt vzbudila v vsej okolici splošno sočutje.

Prijavljanje inozemcev

S čl. 2. uredbe ministrskega sveta o bivanju in kretanju inozemcev z dne 17. aprila 1940 je predpisano, da se mora tuji državljan v roku 12 ur po dohodu v mesto stanovanja, najkasneje pa v 36 urah po prehodu državne meje osebno javiti pri pristojni krajevni policijski oblasti, ki ji mora pokazati svoje listine. V istem roku se mora osebno prijaviti tudi, kadar spremeni kraj stanovanja. V mestih, kjer so posebna policijska oblastva, se mora prijaviti pri teh oblastvih, v drugih krajih pa pri pristojnem občinskem uradu. Daljši, a največ 36 urni rok velja samo tedaj, kadar je od vhodne postaje do kraja bivališča dolga pot. Če inozemec med potom kje izstopi za dalj kakor 12 ur, ali kje prenoči, se mora tudi v tistem kraju osebno prijaviti. Bivati sme samo v kraju, za katerega se glasi dohodna viza in samo dokler velja dohodna viza. Bivanje preko roka dohodne vize odobrava po ministrskem pooblastilu ban. Na isti način se mora osebno prijavljati tudi inozemec, ki ima dovoljenje za bivanje, a potuje v drug kraj po svojih poslih, ne da bi sicer spremenil kraj običajnega bivanja. Vsak inozemec, ki se ne bi pravočasno osebno prijavil, ali ki bi bival v kraljevini preko roka vize in ni dobil za podaljšanje bivanja posebnega dovoljenja, bo kaznovan z zaporom do 30 dni, ali z denarno kaznijo do 1500 din. Poleg tega bo po izvršeni kazni takoj izgnan iz kraljevine.

Stanodajalci naj inozemca opozore na te dolžnosti takoj, ko se pri njih nastani.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

SPORT

Železničar : Mura 5:0 (3:0)

V nedeljo so gostovali Muraši v Mariboru, kjer so nastopili v prvenstveni tekmi proti tamkajšnjemu Železničarju. Murin nasprotnik, ki je letos v odlični formi, je zaigral tudi tokrat odlično in je zmago, čeprav nekoliko pretirano izraženo, popolnoma zaslužil. Sobočani se niso prav znašli na razmočenem terenu, pa tudi utrudljiva vožnja je povzročila, da niso pokazali igre, kot smo od njih vajeni. Kljub visokemu porazu pa so Muraši zapustili s svojo fair igro prav dober vtis.

Vse Murine formacije so igrale slabše kot običajno. V ožji obrambi je zadovoljil le Jandi, v krilski vrsti Kukanja, v napadu pa Šonaja. Bosina je bil že v prvem polčasu blesiran in od tega časa naprej ni mogel resno poseči v borbo.

Table tenis igralci Mure v Ljubljani.

V soboto in v nedeljo je priredil SK Korotan table tenis turnir za prvenstveno Ljubljane. Tega turnirja sta se udeležila tudi mlada igralca Mure Koch in Kerčmar, ki sta dosegla zadovoljive uspehe. V moštvenem prvenstvu je Mura premagala ljubljanski Korotan, zgubila pa je proti zagrebškemu HAŠK-u, ki je izšel kot končni zmagovalac turnirja. V moškem singlu seniorjev je prišel Koch do tretjega kola z zmago nad Veselom (Mladika-Ljubljana) 21:9, 13:21, 21:16 in Finkom (Mladost-Zagreb) 21:9, 21:11 nakar je po ogorčeni borbi nesrečno zgubil proti prvaku Celja, prekmurškemu rojaku Vrečiču K. z 21:16, 18:21, 21:19. Kerčmar je zgubil v singlu proti odličnemu reprezentativcu Blažiju z 21:13 in 21:17.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Kolesa
dobite najceneje pri
Nemec J., M Sobota.

Proda se hiša

Ilepa in velika, v kateri se nahaja trgovina in gostilna. K hiši pripada vrt, sadovnjak in zemljišče. Proda se z vsem trgovskim inventarjem in blagom, isto tako z gostilniškim inventarjem. Hiša se nahaja na zelo dobri točki blizu Vučkovskih toplic in premogokopa. Proda se vsled druge obrti. Ako se ne proda, se da v najem. Vprašati pri lastniku

MAKOVEC JOSIPU

v JUROVČAKU, pošta ŠTRIGOVA.

Velika domača zavarovalnica

išče za Gornjo Radgono, Murško Soboto in večje kraje Prekmurja spretno in zanesljivo

zastopnike (akviziterje).

Provizija in plača. Ponudbe na upravo lista.

JUGOSLAVIJA

Največja domača delniška zavarovalna družba.

Zavaruje: življenje, požar, vlomsko tatvino, jamstvo, nezgode, transport steklo, točo, avtomobile, živino. — Lastne palače in zgradbe v Ljubljani, Aleksandrova cesta 11 in Gosposvetska cesta 4 in še 15 palač in zgradb v Beogradu, Zagrebu, Osijeku, Petrogradu itd. 2

Glavno zastopstvo za Prekmurje: **KARLO FLISAR, M. Sobota.**
(V hotelu BAC).

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV
V MURSKI SOBOTO

Voditev poslovnih knjig — nove davčne odredbe.

7) V zakonu ni rečeno, katere poslovne knjige je treba voditi in po katerem načinu knjigovodstva. Dali davčni zavezanec iz čl. 53 a zakona vodi enostavno ali dvostavno knjigovodstvo, je odvisno od prirode in obsega poslovanja. Zakon samo predpisuje, da so obvezniki iz čl. 53 a zakona dolžni, da vodijo one poslovne knjige, brez katerih ni možno ugotoviti pravega uspeha njihovega poslovanja. Kot take je v vsakem slučaju smatratl sledeče knjige:

1) inventar, v katerega se vpisuje podroben popis celokupne imovine (aktivne in pasivne) podjetja, obrata ali poklica;

2) dnevnik opravljenih poslov, ki se mora voditi kronološko. Dnevnik mora biti eden za vse opravljene posle brez izjeme, ali razdeljen na nekoliko posebnih knjig, tako, da se v vsako knjigo beleži posebna vrsta poslov (dnevnik za gotovinske kupčije, dnevnik za kupčije na kredit, dnevnik za prejete in dnevnike za izdane fakture, posebne dnevnike za posle z menicami, blagom, vrednostnimi papirji itd.)

V primeru, da se vodi dvostavno knjigovodstvo, se mora voditi tudi glavna knjiga, v katero se vpisujejo po vrsti po posebnih računih vsa knjiženja iz dnevnika. Posebna „glavna knjiga“ ni neobhodno potrebna, ako se vodi „amerikanski dnevnik“.

Poleg gori navedenih knjig se morajo, ako priroda in obseg poslovanja in organizacija knjigovodstva to zahteva, voditi tudi druge knjige, kakor n. pr. knjiga blagajne, knjiga valut, knjiga menic, knjiga upnikov in dolžnikov, razne magacinske knjige, knjige o gibanju sirovin, knjige blaga, statistike, tehnična poročila itd.

Davčnim obveznikom, ki v občne ne vodijo poslovnih knjig ali ne vodijo knjig, brez katerih se ne more ugotoviti pravega uspeha poslovanja, se naloži denarna kazen od 10.000—50.000 din. Ta kazen se sme naložiti za eno davčno leto samo enkrat.

Davčni zavezanci, za katere se ugotovi, da v svojih poslovnih knjigah niso vknjižili kateregakoli, četudi najmanjšega dohodka, ki podlega pridobitini in tega dohodka niso prijavili, se kaznujejo z den. kaznijo do 200.000 din.

Denarna kazen od 10.000—100.000 din se more davčnemu zavezancu, ki ne pokaže vseh knjig in računov, ka-

tere je vodil, izreči v enem davčnem letu večkrat.

V vseh slučajih, kadar se izreka kazen iz čl. 107 a zakona ugotovi davčna uprava sama davčno osnovo in promet, od katerega se odmerja minimalni davek, po svobodnem prepričanju, pri čemur upošteva vse konkretne činjnice in lokalne in obče pogoje. Protidokaz gre na breme davčnega zavezanca.

Vso manufakturno oblačilo

si lahko nabavite še vedno najceneje pri
Ferdo Horvath-u v Bogojini.

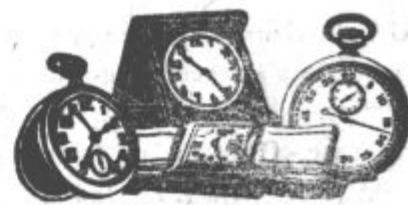
Sprejme se
mlinarski pomočnik
v Gornjeradgonski mlin. 1

Razglas.

Krajevna občina BODONCI
proda v popolnoma dobrem stanju kompletno mosino tehniko pod ugodnimi pogoji. Interesenti naj se čimprej zgledajo pri krajevnem starešinu g. Maršku Rudolfu v Bodoncih.

PREDNO KUPITE

poglejte veliko izbiro raznih lepih daril za **BIRMANCE** v izložbi

DITTRICH FRANJO

urar, draguljar in optik

M. SOBOTA, Aleksandrova 25
(nasproti tiskarne).

CENE ZELO SOLIDNE.

TELEPHUNKEN RADIO APARAT

1940.

OGROMNA IZBIRA

DVOKOLES!

NIZKE CENE!

Mali mesečni obroki!
Dobi se pri znani trgovini

RITUPER ALOJZ

trgovina z radio-aparati, dvokolesi, šivalnimi in pisalnimi stroji ter motornimi vozili

MURSKA SOBOTA.